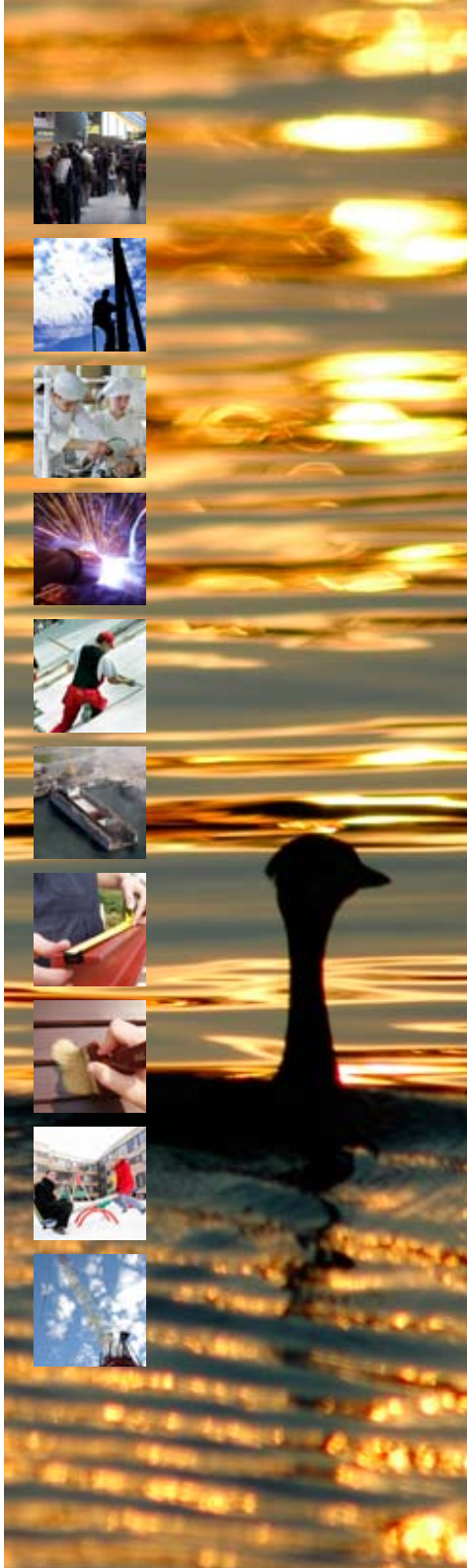
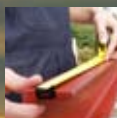

NÕUANDED SOOME TÖÖLE MINEJALE

 MINISTRY OF LABOUR

Eesti ja Soome tööseadusandlus ja tööturusüsteem on väga erinevad. Mida rohkem tead juba enne Soome tööleminekut sealsetest töötingimustest, seda hõlpsam on sul toime tulla. Parimad tulemused saad, kui hangid informatsiooni Soomes töötamise kohta juba Eestis – enne Soome tulekut. Sind aitavad Soome Tööturu Infokeskus Tallinnas (www.sak.fi/tallinn) ja Eesti (www.eures.ee) ning Soome (www.mol.fi/eures) EURES-töövahendusvõrgustik – mis pakuvad tasuta asjatundlikku teavet sinu oma emakeeles. Antud voldikust leiad peamised faktid ning viited, mida pead enne Soome tööleminekut teadma, kuid täiendavat ja uuendatud infot leiad alati viidatud kodulehekülgedelt ning saad küsida oma ala spetsialistidelt.

TÖÖ OTSIMINE SOOMEST JA TÖÖLE ASUMINE

Infot vabadest töökohtadest leiad erinevatelt internetilehekülgedelt:

- Soome Töoministeriumis registreeritud vabad töökohad - www.mol.fi
- Eesti EURESe kodulehekülg www.eures.ee
- Soome EURESe kodulehekülg www.mol.fi/eures
- EURESe üleeuroopaline vabade töökohtade ning eri riikide elu- ja tööttingimuste portaali eures.euro-pa.eu

Lisaks tööjõuvahendus- ja rendifirmade koduleheküljed ning töövahendusportaalid Eestis ja Soomes lehekuulutused, tööjõubürood, Soome ettevõtete koduleheküljed ja töövahendusfirmade bürood Soomes ja Eestis Euroopa Liidu (EL) kodanik ei vaja töötamiseks Soomes tööloa ning võib olla Soomes kuni kolm kuud ilma elamisloata.

Tööleping sõlmitakse vastavalt Soome tööseadusandlusele, kas alalisena või tähtajalisena (soovitav kirjalik tööleping) ning tööttingimused ja palgamäär peavad vastama teie tööala laiendatud kollektiivlepingule. Infot tööseadusandluse kohta eesti ja vene keeles leiate Soome töökaitseameti koduleheküljelt www.tyosuojelu.fi

Töötaja või tööandja peab hiljemalt 14 päeva jooksul registreerima töötamise tingimused Soome tööhõivebüroos, kui töötamine kestab üle kahe nädala. Lisainfo ning registreerimisvormid: www.mol.fi/finnwork

Soovitav astumine ametiühingu liikmeks, kuigi liitumine on vabatahtlik. Ametiühingutega liitumine tagab iga-aastase abi ja nõu ametiühingu poolt ja liikmemaksu tasumisel 10 kuu jooksul ka palgaga seotud töötustoetuse (www.sak.fi).

Soomes tööle asudes on vaja end registreerida politseis välismaalaste registrisse (www.poliisi.fi), magistraadis taotleda isikutunnus ja registreerida elamiskoht (www.maistraatti.fi), maksametist võtta maksukaart (www.vero.fi) ning esitada tööandjale ja Kela`st taotleda sotsiaalkindlustuse kaart (www.kela.fi).

Infot nende toimingute kohta saate EURES nõustajatelt (www.eures.ee) või Soome Tööturu Infokeskusest (www.sak.fi/tallinna).

PALGAD JA TÖÖTAJA PALGALT KINNIFEETAVAD MAKSUD

Soomes määratakse miinimumpalk, nagu palk üldse, erinevate alade kollektiivlepingutes. Üldist ja kõigile ühist miinimumpalka ei ole. Kollektiivlepingutes on määratud konkreetsetel tööaladel makstavad miinimumpalga-tasemed, mis sõltuvad töötaja oskustest, kogemustest, koolitusest ja teostatavast tööst.

Tulumaks: Soomes tuleb kõikidest tuludelt maksta tulumaksu. Kui asud tööle, tuleb sul võtta lähimast maksuametist tulumaksukaart (verokortti) ja toimetada see kohe tööandjale. Ilma tulumaksukaardita tulumaks on 60 % palgast.

Tulumaksuprotsent oleneb tuludest juhul kui töötamine kestab üle 183 päeva järjestikuse 12 kuu jooksul. Tulumaksuprotsenti võib aasta jooksul muuta juhul kui tulud muutuvad. Jälgi ise oma tulusid ja tulumaksuprotsenti (veroprocentti), kuna juhul kui sa maksad tulumaksu liiga vähe, pead sa järgmisel aastal puuduva osa juurde maksma.

- Palgatulust kinnifeetavad muud maksud: Töötaja palgast arvestab tööandja maha ja maksab töötaja pensionikindlustusmaksu 4,3% ja töötuskindlustusmaksu 0,58%. Mõlemad maksud arvestatakse brutopalgast.
- Astmelises tulumaksumääras sisalduvad kohaliku omavalitsuse tulumaksumäär (keskmiselt 18,4%), riigi astmeline tulumaksumäär ja kirikumaks (1 – 2,25%).
- Lisainfo maksustamise kohta: www.vero.fi

SOTSIAALKINDLUSTUS JA TOETUSED SOOMES

- Iga Soomes töölepingu alusel töötav isik, sealhulgas ka välismaalane kogub seaduslikult ja ausalt tehtud tööst tööpensioni. Kõik need töösuh-
ted, mis Eesti kodanikel on seniajani Soomes olnud, on pensionikindlustust kogunud. Lõppenud töösuh-
test kogunenud pensionikindlust on võimalik kontrollida Pensionikaitsekeskusest ETK (www.etk.fi). Informat-
siooni Soome tööpensionite kohta leiab internetilehekülgedelt (www.tyoelake.fi) ja (www.tela.fi)
- Õigus Kela poolt pakutavale sotsiaalkaitsele sõltub töötamise kest-
vusest või elamisloast.

EL-i VÕI EUROOPA MAJANDUSPIIRKONDA KUULUVAST RIIGIST SOOME TULIJA

Neljaks kuuks kuni kaheks aastaks sõlmitud tähtajaline tööleping võimaldab saada piiratud sotsiaalkindlustuse: Töötajal on õigus saada haiguspäevaraha ja ravikulude hüvitamist ning koduste laste lastehoidmistoetust ja lastetoetust. Kogunema hakkavad ka rahvapension ja toitjakaotuspension. Töötuks jäämise korral on töötajal õigus töötuskindlustusele.

Tähtajatu või vähemalt kaheks aastaks sõlmitud tööleping: Töötegija loetakse alaliselt Soomes elavaks isikuks sotsiaalkindlustuse mõttes ja tal on õigus saada ka lapse hooldustoetust, invaliidsustoetust, sünnitoetust ja üldist eluasemetoetust.

Kui soodustuste saamise tingimuseks on teatud pikkusega töötamise või elamisaeg, võetakse vajaduse korral arvesse ka teistes liikmesriikides elatud või töötatud perioodi.

- Soome lähetatud töötaja loetakse lähetajamaa sotsiaalkindlustuse piiridesse kuuluvaks, lähetajamaa tõendi E101 või E102 alusel.
- Soome elama asujal on võimalus saada sotsiaalkindlustuse piiri, kui ta tuleb elama Soomes püsivalt elava pereliikme juurde või tal on kavatsus jääda alaliselt Soome elama ja tal on vähemalt aastane elamisluba.

TÖÖTAMINE RENDITÖÖTAJANA JA LÄHETATUD TÖÖTAJANA SOOMES

- Tööotsijalt vahendustasu, teenustasu või mingi muu tasu võtmine on keelatud ja viitab ebaseaduslikule tegevusele.
- Tööleping sõlmitakse vastavalt Eesti töölepinguseadusele.
- Töölepingust peaks lähtuma, kas töötaja on renditöötaja (antakse üle Soome ettevõttele ja töötab seal tema juhendamisel ja kontrollimisel) või lähetatud töötaja (töötab temaga Eestis töölepingu sõlminud ettevõtte juhtimisel ja kontrollimisel Soomes).
- Töölepingus lepitakse kokku töötamise koht või piirkond. Lähetusrahasid tuleb maksta kui töötaja töötab väljaspool kokkulepitud töötamise piirkonda.
- Töölepingus lepitakse kokku brutopalgamäär numbrilise väärtusega. Soomes makstav palgamäär peab vastama kollektiivlepingus kehtestatud minimaalpalga suurusele selle ametiala töötajatele, vastavalt teostatava töö keerukusele ning töötaja oskustele ja koolitusele.

- Palk ei tohi sisaldada lähetustasusid. Lähetustasud ei ole palk, sellelt ei maksta makse, ei kogune pensionit, ega ei võeta arvesse haigusrahade ning puhkusetasude arvestamisel.
- Töölepingus peab olema viide, missugust kollektiivlepingut kohaldatakse töötaja töötingimustele.
- Töötaja töötamise korral välisriigis üle ühe kuu tuleb töölepingus kokku leppida ka järgmised tingimused ja andmed:

välisriigis töötamise kestus;
palga maksmise vääring;
välisriigis viibimisega seotud lisatasud, hüvitised ja erisoodustused;
töötaja välisriiki tööle suundumise ja välisriigist tagasipöördumise tingimused.

- Lähetav ettevõtte peab garanteerima lähetatud töötajatele töökohariigi põhitingimused:

maksimaalne tööaeg ja minimaalne puhkeaeg;
minimaalne tasustatav puhkus;
palga miinimummäär, kaasa arvatud ületunnitasu;
tööohutuse ja tervisekaitse, tööhügieen

- Tööandja peab töötaja lähetuse ajaks kindlustama elamispinna, üle kahe inimese ei tohi paigutada ühte tuppa elama ja pikemaajalisel töötamisel üks inimene toas.
- Tööandja peab kaasa andma igale lähetatud töötajale tõendi E 101 (väljastab Sotsiaalkindlustusamet). Vorm E 101 tõendab, et töötaja jääb Eesti sotsiaalkindlustuse piiri.
- Töötaja peab võtma Eesti Haigekassast Euroopa ravikindlustuskaardi, mis kindlustab vajaliku vältimatu arstiabi saamise Soomes. Haigestumisel võite pöörduda otse igasse tervisekeskusesse, kaasas vormikohane tõend ja isikut tõendav dokument, pöördumisel arsti poole tuleb maksta visiiditasu.
- Töötaja peab ennast registreerima erinevates asutustes (vt ptk Töö otsimine Soomes ja tööle asumine).
- Renditöötaja taotleb Soome elukohajärgsest maksuameti büroost tulumaksukaardi hiljemalt järgmise kuu lõpuks alates töö algamisest. Tulumaksukaardi võtmata jätmisel ja tulumaksu mittemaksmisel võidakse määrata trahv kuni 2000 eurot

renditöötajale. Tulumaksukaardi taotlemisel peab olema kaasa lähetatud töötajate tõend E101. Renditöötaja maksab tulumaksukaardi (lähdeverokortti), järgi oma brutopalgast 35% suuruse tulumaksu ise maksuametile ja mille arvestamisel võetakse arvesse 510 euro suurune tulumaksust vabastatud osa saadava kuupalga suurusest või päevapalga osast 17 eurot.

Renditöötaja viibimisel Soomes üle 183 päeva kohaldatakse tulumaksu arvestamisel astmelist tulumaksu ja töötajal on võimalik taotleda tulude maksustamist astmelise tulumaksu järgi.

Lähetatud töötaja, kes ei ole renditöötaja, muutub tulumaksu maksjaks Soomes teenitud tuludelt, kui ta viibib Soomes üle 183 päeva, astmelise tulumaksumäära järgi. Tulumaksukohustus algab ajast, millest hakatakse lugema Soomes viibitud aega.

Kui teiega töölepingu sõlminud ettevõtte on registreeritud Soome maksuametis tulumaksu maksjate registrisse, saab ta ise kinni pidada teie palgalt tulumaksu ja maksta selle maksuametile.

EL KODAKONDSUST MITTEOMAVATE ISIKUTE TÖÖTAMINE JA VIIBIMINE SOOMES

- Euroopa majanduspiirkonna väliste maade kodakondsust omavad isikud või kodakondsuseta isikud vajavad Soomes töötamiseks töötaja elamisluba, kui tööandja on Soome ettevõtte.
- Loa saamine koosneb kahest otsusest, tööhõivebüroo otsustab välismaise töøjõu vajaduse taotletavale tööalale ja välismaalaste amet või kohalik politsei otsustab elamisloa üle.
- Töötaja elamisloa taotluse võib esitada töötaja või tööandja. Taotluse võib esitada Soome saatkonda, tööhõivebüroosse või kohalikku politseijaoskonda. Taotluse esitamisel peab olema makstud loa käsitlemise maks 3100 krooni (200 eurot) Nordea pangas ja kaasas makse sooritamise kohta tõend.
- Töötaja elamisluba antakse tavaliselt teatud erialale. Töötaja võib vahetada töökohta selles valdkonnas, mille jaoks talle tööloa on antud.

- Ilma töötaja elamisloata võib Soomes töötada kuni kolm kuud (korjata marju ja köögivilju ning töötada karusnaha nahastustööl). Vajalik viisa, mida tuleb taotleda konsulaadist.
- Ilma töötaja elamisloata võib Soomes töötada teises EL/EMÜ riigis tegutseva ettevõtte alalised töötajad, kes teevad Soomes ajutist hanke- või allhanketööd. Eelduseks on, et välismaalasel on teises riigis kehtivad nõutud elamis- ja tööload. Ka renditöötajad kuuluvad sellesse rühma.
- Kui Soomes elav perekonnaliige on EL kodanik ja isik on saanud Soome politseis EL kodaniku perekonnaliikme nn. elamisloakaardi võib ta vabalt Soomes tööd otsida ja töötada.
- Turistina, kas viisaga või viisavabalt, Soome tulnud välismaalane ei tohi teha Soomes palgalist tööd, vaid peab kõigepealt hankima töötaja elamisloa.

Eestis välja antud passi omavad mittekodanikud võivad viibida Soomes viisavabalt kuue kuu jooksul 90 päeva.

Töötajal peab olema kehtiv viisa kui ta tuleb riigist, millega Soomes ei ole viisavabaduslepingut. Viisa taotlemine maksab 930 krooni.

VÄLISMAAL SAADUD TULUDE MAKSUSTAMINE EESTIS

Residendist füüsiline isik on kohustatud esitama elukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele tuludeklaratsiooni maksustamisperioodi tulude kohta hiljemalt maksustamisperioodile järgneva aasta 31. märtsiks.

Residendiks muutub isik, kes viibib Eestis 12 järjestikuse kalendrikuu jooksul vähemalt 183 päeval. Isik loetakse residendiks alates tema Eestisse saabumise päevast.

Tulumaksuga maksustatakse residendist füüsilise isiku poolt maksustamisperioodil Eestis ja väljaspool Eestit kõikidest tuluallikatest saadud tulu.

Välisriigis töötamise eest saadud tulu ei maksustata, kui isik on viibinud välisriigis töötamise eesmärgil vähemalt 183 päeval 12 järjestikuse kalendrikuu jooksul ja välisriigis on nimetatud tulu olnud isiku maksustatav tulu ning see on dokumentaalselt tõendatud ja tõendil on näidatud tulumaksu summa (ka juhul, kui summa on null).

- Residendist füüsiline isik, kes on saanud eelmises lõigus nimetatud tulu, mida Eestis ei maksustata, on kohustatud selle tulu Eestis deklareerima. Eestis mittemaksustatavalt tulult välisriigis tasutud tulumaksu Eestis arvesse ei võeta.
- Juhul, kui välisriigis saadud tulu ei ole Eestis seaduse või välislepingu alusel maksust vabastatud, tasuvad Eesti residendist füüsilised isikud tulumaksu ka Eestis. Välisriigis tasutud tulumaks võetakse Eestis tulumaksu tasumisel arvesse.
- Kui välismaal saadud tulult on tulumaksu kinni peetud või makstud vähem, kui selle tulu pealt oleks pidanud maksta välisriigi tulumaksu ja Eesti tulumaksu vahe. Kui aga välisriigis on tulumaksu makstud rohkem, kui seda oleks pidanud Eesti maksuseaduste järgi, siis välisriigis enam makstud tulumaksu Eestis ei hüvitata.
- Eestis mittemaksustatavalt tulult välisriigis tasutud tulumaksu Eestis arvesse ei võeta.

Vabad töökohad Soomes Tööministeeriumi
kodulehel: www.mol.fi/

EURES-töövahendusteenused ja kontaktid

- Eestis www.eures.ee/

- Soomes www.mol.fi/eures/

EURES portaal – töökohad ning info elu-ja
töötingimustest Euroopas

eures.europa.eu

Infot Soome tööturu reeglitest erinevates
keeltes, ka eesti keeles

www.mol.fi/finnwork

Töötamine Soomes – suunised:

www.mol.fi/eures -

Soome elu- ja töötingimused

Soome Tööturu Infokeskus

www.sak.fi/tallinn

Infokeskus pakub:

Teavet Soome palgamääradest, maksudest,
töötingimustest ja tööseadusest.

Nõuandeid ja konsultatsiooni ametiühingu-
te, nende teenuste ja põhimõtete kohta.

